

18 Ocak
2023

HAFTALIK GÜNDEM

EKONOMİ TIKIRINDA

Merkez Bankası MB Para Politikası Kurulu Ocak 2023 faiz oranını yüzde 9'da sabit tuttu. Faiz oranı geçen yılın Kasım ayından beri "tek haneli" hedefe indirilmiş ve sabit tutulmuş oluyor. AKP parasal genişleme, kredilere, sermaye teşviklerine ve daha da ucuz iş gücüne dayalı üretimi canlandırma stratejisinde ısrar ediyor.

Ekonomi alanında, siyasetle de iç içe başka bir adım da Milli Eğitim Bakanlığı MEB'den geldi. Bakan "İkinci döneme okul öncesi öğrencilerimizin hepsine bedelsiz yemek verilecek" dedi. Karar aynı zamanda belli konularda ısrarla talepte bulunmanın ne kadar etkili olabileceğinin bir kanıtı. Kılıçdaroğlu daha öncesinde bütün öğrenciler için yemek dağıtılmasını önermişti. Sonra İyi Parti bu öneriye sahip çıktı. Hatta küçük bir belediyesinde uyguladı. Belediyenin yemek dağıtması valilik tarafından yasaklandı. Konu meclise geldiğinde de AKP ve MHP oylarıyla reddedilmişti. Ama bu konudaki ısrarlar okul öncesi öğrencilere bir öğün yemek olarak döndü. Küçük ama önemli bir kazanım.

ERKEN SEÇİM

Erdoğan 18 Ocaktaki grup konuşmasında "14 Mayıs'tır seçim tarihi. Milletimiz 73 yıl sonra Adnan Menderes'in önderliğinde dediği gibi yeter söz milletin, diyecektir altılı masaya" dedi. Demokrat Parti 1950 seçimlerinde cumhuriyet yönetimine, tek parti yönetimine, 27 yıllık CHP iktidarına karşı bu sloganı kullanmıştı. Tutar mı tutmaz mı bilinmez ama AKP kendini Demokrat Partinin devamcısı olarak pazarlamak istiyor. Aynı zamanda "demokrat" görüntüsü altında, liberallere ve HDP'ye mavi boncuk vermiş oluyor. Yine Adnan Menderes'in cumhuriyet düşmanlarını etrafında toplamasına çağrışım yaparak tarikatları, gericileri de etrafında sınırsız tutmaya çalışıyor.

KENDİ KARARLARINI BİLE ÇİĞNİYORLAR

Anayasaya göre Erdoğan meclisten erken seçim kararı alıramaz ve kendisi seçimleri yenileme (Meclisi feshetme kavramı ağır geldiği için o zaman anayasa metnine konulmamıştı) yetkisini kullanırsa görev süresini tamamlamış sayılıyor. Yine Anayasaya göre bu dönem Erdoğan'ın ikinci dönemi oluyor. Çünkü anayasa değiştirilirken "başkanlık modeline geçmiyoruz ki" diye propaganda yaparak "Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçiyoruz" demişlerdi. Hem bu yüzden, hem de iş bilmelikten anayasaya Erdoğan'ın görev süresinin sıfırlanmış olduğunu, yani bu modelde ilk kez cumhurbaşkanı olduğunu yazmadılar.

Anayasaya göre meclis erken seçime gitme kararı alırsa Erdoğan'ın tekrar aday olmasında herhangi bir engel yok. Ama bu sefer de kendi ayak oyunlarına takılıyorlar. Çünkü cumhurbaşkanını meclis karşısında daha güçlü bir pozisyonda tutabilmek için meclisin erken seçim kararı alabilmesini zorlaştırdılar. Eskiden milletvekillerinin yarısından bir fazlası erken seçim kararı alabilirken anayasa değişikliği ile bu oran beşte üçe (360) yükseltildi. Yani Erdoğan bu yolu kullanmak isterse CHP, İyi Parti ve HDP'den en az birinin desteği gerekir.

Kılıçdaroğlu, Erdoğan'ın üçüncü kez aday olmasını gündeme getirmeyeceğini, onu sandıkta yenmek istediklerini çok önce açıklamıştı. Erdoğan'ı mağdur pozisyonuna düşürmek istemiyorum, demişti. Babacan ise yine de, tarihe not düşmek için YSK'ya başvuracaklarını söylüyor. YSK ise tamamen Erdoğan'ın atadığı üyelerden oluşan bağımlı bir yapı. Dolayısıyla YSK'dan bir sürpriz beklememek gerekir. YSK anayasayı çiğneyerek Erdoğan'ın yeniden aday olabileceğine karar verdiğinde bu kararı değiştirecek bir üst kurul yok. Karar kesin oluyor. Bu tabloda Türkiye halkının Erdoğan'ın anayasayı çiğnemesini sineye çekerek onu iktidardan uzaklaştırmak dışında bir yolu kalmıyor.

SEÇİM TAHMİNLERİ

Erdoğan'ın seçime dönük hazırlıkları, tekrar kazanmasını sağlayacak bir etkiyi yaratmaktan uzak kalıyor. EYT sorununu erteleye erteleye mağdurları canından bezdirdi. İlk maaşlarını Mart ayında alacakları belli oldu. Ayrıca ertelenin yan etkisi olarak maaşlarında da hak kaybına uğrayacaklar. Memur ve emekli maaşlarına ilk olarak yüzde 25 zam yaptılar, tepki gelince yüzde 30'a çıkardılar. Parça parça yapılan yetersiz artış tatmin etmedi. Üstelik, yüzde 50 dolayında artış yapılması düşünüldüğü ama ikinci dilimi seçime bir adım kala yapmayı planladıkları sızdırılıyor. Tam özü kabahatinden beter bir durum. Bununla birlikte pahalılığı durduramıyor. İşsizliği çözemiyor. Bütün bu veriler ışığında muhalefet çok büyük bir hata yapmazsa seçimi almaya yakın duruyor diyebiliriz.

SADAT REKLAMI

Kılıçdaroğlu, TV 100'de söyleşi yaptı. Söyleşinin banttan yayını sırasında 8 saniyelik SA-DAT reklamı yayınlandı. SADAT yönetim kurulu başkanı "Biz bunu bilerek yaptık. Şu kadar para harcayarak Kılıçdaroğlu'na kendimize hatırlattık" dedi.

Kılıçdaroğlu ise daha önce yapmadığı kadar sert bir konuşma yaparak "Çakallar, şerefsizler siz beni korkutacağınızı mı sanıyorsunuz. Zaten aklınız yarım. O yarım aklınızı da alırım" dedi. Hemen ardından grup konuşmasında "Vasiyetim var. Bu bir tehdittir. Tehditler geliyordu zaten. Beni yok edeceklerini söylüyorlar. Halkıma ve bütün arkadaşlarıma vasiyetimdir. Beşli çete ve başka çeteler dahil bütün vurgunları 418 milyar dolar olarak hesaplattım. Bunun hesabını sorun. Bunu burunlarından fitil fitil getirin ve tahsil edin. Ben yaşarsam zaten tahsil edeceğim" diye çok ağır açıklamalar yaptı.

BAYKAR BABACAN TARTIŞMASI

Babacan, Bayraktar grubuna yük-
lendiği konuşma yaptı. "Devletin
bütün paraları oluk oluk oraya
akıyor. Biz gelince dokunacağız
Baykar'a. Paranın tek bir şirkete
değil bütün şirketlere eşit dağıl-
masını sağlayacağız" dedi.

Erdoğan ise grup konuşmasının
yarısını bu tartışmaya ayırdı. Öz-
demir bey (kurucu ve şu anki şir-
ket yöneticilerinin babası) dürüst
bir insandı. Hak olmasına rağmen
devletten hiç teşvik almadı, zor-
landığı dönemde bile kabul etme-
di, dedi. Erdoğan kendisinin ısrar
etmesine rağmen teşvik ve arsa
desteğini kabul etmediğini anlat-
tı. Babacan için "15 yıl yanımda
kalmış ama hiçbir şey alamamış
benden" dedi. "Türkiye, İHA ve
SİHA konusunda dünya çapında
bir ülkeye dönüştü. Eskiden bize
bunları parasıyla vermeyenler
şimdi sıraya giriyorlar ve beş yıl
sonrasına gün alıyorlar bunları
almak için" dedi. Babacan'ın ko-
nuşmalarını düşmanca bir tutum
olarak vurguladı.

Babacan, Erdoğan'ı ve ilişkilerini
eleştirirken emperyalistlerin ra-
hatsız olduğu silah üretimi alanı-
nı seçerek ustaca bir manevra ya-
pıyor. Vurgunculuğu eleştirmek
için birçok alan varken emperya-
lizme bağımlılığın azaltıldığı bir
alanı öne çıkarıyor. Üstelik için bu
yönünü tamamen perdeliyor.

DAVUTOĞLU SALVOSU

Erdoğan, Babacan'ı eleştirirken sözü Davutoğ-
lu'na da getirdi. "Ben başbakanken Davutoğlu
bana geldi. 'Benim hayalim var. Şehir üniver-
sitesi kuralım. Bu üniversite ile yenilikler geti-
receğiz, kültür hayatını canlandıracağız' dedi.
Ben de bütün vakıflara olduğu gibi bunlara da
yer tahsis ettim. Sonra cumhurbaşkanı olunca
onu başbakan yaptım. Başbakan olunca Türki-
ye Cumhuriyeti tarihinde olmayan bir şey yaptı.
Orayı bedelsiz olarak üniversitenin mülküne çe-
virdi. Biz de bu olunca onu kovduk. Üniversiteyi,
Marmara Üniversitesine bağladık. Dolayısıyla o
arazi de devlet mülkiyetine geçmiş oldu" diye-
rek bu yolsuzluk dosyası üzerinden ağır şekilde
yükledi.

Erdoğan'ın iddialarının doğru yönleri de var.
Ama aynı zamanda başka yolsuzluk iddialarına
karşı kendini aklamaya dönük özel bir propa-
gandası da var.

KOMUTANLAR TARTIŞMASI

Erdoğan grup konuşmasında Kılıçdaroğlu ile
komutanlar arasındaki tartışmayı tekrar gün-
deme getirdi. "Kılıçdaroğlu hukuk önünde de
hesap verecek. Şanlı ordumuz anayasaya göre
başkomutanını alkışlıyor" diyerek hile yapıyor.
Hâlbuki konuşmasında, başkomutanlığı bir ke-
nara bırakalım devlet başkanı gibi bile konuş-
mamıştı. Siyasi parti başkanı olarak muhalefeti
eleştirmişti. Ayrıca konuşmasında Kılıçdaroğ-
lu'na "Senin çapın komutanlara hakaret etmeye
yetmez" diyerek adeta ancak kendisinin haka-
ret edebileceğini söylemiş oldu!

AKŞENER DE PAS VERDİ

Akşener ortalığı karıştırmaya, ayrı baş çekmeye devam ediyor. Seçim afişlerinde İmamoğlu'nu kullanıyor. Grup konuşmasında "İmamoğlu'nun arkasındayız" diye devam ediyor. Hâlbuki bu konu konuşulmuş ve uzlaşmıştı.

Akşener grup konuşmasında durup dururken türban konusuna girerek Erdoğan'a yeni bir pas verdi. Kendi içinde çelişik bir metinle "Aslında yasal olarak ve anayasal olarak hiçbir düzenlemeye gerek yoktur. Bu çözülmüş bir meseledir. Ama Erdoğan bunu siyasi malzeme olarak kullanıyor" diyerek bir çağrıda bulundu. "Eğer oyun kurmuyorsan. Ortak akıl arıyorsan. Özgürlük alanını genişleten teklifimiz var. Biz hazırız. Anayasal değişikliğe de, yasal değişikliğe de" dedi.

Erdoğan Akşener'in pasını hemen aldı. Akşener'e ağır bir şekilde yüklendiği, LGBT'ci olmakla eleştirdiği konuşmasında "Gönder teklifini inceleyelim" dedi.

Oysa bırakalım ilericileri, sağın önemli bir temsilcisi Hüsameddin Cindoruk bile "Bırakın AKP ve MHP kendi başına kalsın. Oturuma bile girmeyin. Bu konu kendi kendine söner" demişti. Ama Akşener bir yandan sorun çözülmüş, diğer yandan yasal düzenleme yapalım diyerek kendi içinde de çelişen bir konuşmayla gündemden kalkmak üzere olan bir başlığı tekrar anımsattı.

HDP TEKRARLADI

Geçen hafta kendi cumhurbaşkanı adaylarını çıkaracaklarını açıklayan HDP, bu hafta da açıklamalarını "Kesin kendi adayımızı çıkaracağız" diyerek tekrarladı. Ama bu sefer topa yandan Ahmet Türk ile Sırrı Sakık da girdi. "Eğer altılı masa Babacan'ın son haftaki sözlerini bir manifesto olarak basıp dağıtırsa biz de altılı masanın etrafında toplanmaya hazırız" dediler. Babacan geçen hafta, vatandaşlık tanımından Türk tanımını çıkaralım, anadilde eğitimi tanıyalım ve dolaylı yoldan devrim kanunlarına dokunalım diyen açıklamalar yapmıştı.

TİP dahil HDP ve etrafındaki partilerin katıldığı "Emek ve Özgürlük İttifakı Mitingi" yapıldı. Katılım üzerine çeşitli iddialar var. T24, 15 bin kişi katıldı diyor. Kartal'da mitingin yapıldığı alan yaklaşık 5 bin kişilik. Kartal genelinde miting dolayısıyla bir yoğunluk, trafik sıkışıklığı meydana gelmedi.

TİP ile HDP arasında yapılan milletvekili pazarlıkları Birgün'de haber oldu. İddiaya göre TİP yöneticileri yaptırıkları anketlerde oylarının yüzde 3 olduğunu söyleyerek 20 milletvekili istemişler. Haber Birgün'de yayınlanınca TİP gazetesini sabotaj yapmakla suçladı. Haberi iftira olarak niteledi, tekzip gönderdi. Birgün, TİP ve HDP'den yetkili isimlerle konuştuklarını, haberi buna göre yaptıklarını, eleştiri ve suçlamaları hak etmediklerini söyledi. TİP'in tekzibini yayınladı.

PAZARLIK DÖNEMİ

Seçim atmosferi içinde partiler arasında yaygın bir pazarlık hâli gözlemleniyor. HDP kendini tam pazarlık konumuna oturttu. HDP ile TİP de pazarlık ediyor. İyi Parti ise son ana kadar Kılıçdaroğlu'nu kuşatma, adaylıktan caydırma yolunu izleyecek. Davutoğlu ve Babacan ise Kılıçdaroğlu'nu, seçildiğinde yetkilerini bütün başkanlarla ortak kullanmayı taahhüt etmeye zorluyor. Kılıçdaroğlu bu dayatmalar karşısında alttan alıyor. Davutoğlu'nun açıklamalarına destek oluyor. CHP tabanında Babacan ve Davutoğlu'nun talepleri tepkiyle karşılanıyor. Bütün bu karmaşa CHP'nin ağırlığını koyması ile büyük oranda netleşmeye başlayabilir.

ŞAŞKIN

Suriye ile görüşme adımları atılmaya başlayınca AKP içinden garip çıkışlar gelmeye başladı. AKP yönetiminde olan ve aynı zamanda Erdoğan'ın başdanışmanlarından Yasin Aktay, Yeni Şafak'ta ard arda iki yazıda ve televizyonda "Esad ile tabii ki görüşme olacak ama en akılcı yol Esad'tan Halep'i resmen istemektir" dedi. Aktay tezini, Türkiye'ye sığınanların çoğunun Halep ve kırsalından gelmiş olmasına dayandırıyor. Bu bölgelerin garantörü Türkiye olmalıdır, diyor. Oysa Halep emperyalist müdahaleye karşı adım adım adeta Stalingrad gibi kurtarılan bir şehir. Batı bölümü ise hiç işgale uğramadı.

Aktay'ın akıllara zarar utanmazlık sınırındaki açıklamaları bir yandan sabotaj gibi görünse de diğer yandan AKP ile işbirliği yapan dinci çeteleri rahatlatma hamlesi olarak yorumlanabilir.

ABD TEMASLARI

Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu, ABD'li mevkidaşı Blinken ile Washinton'da görüştü. Türkiye F16'ların koşulsuz verilmesini ve Yunanistan ile Türkiye arasında dengeli bir yaklaşımı talep ediyor. ABD Ege'de uyumlu davran, Rusya ile çok yakınlaşma, Suriye'de politikalarımıza uyumlu davran, Libya konusunda anlayışlı davran ve İsveç ile Finlandiya'nın NATO üyeliğine izin ver diye bastırıyor. İsveç tarafından bu görüşmede Türkiye'nin ikna edileceğine inandıkları yönünde haberler sızdırıldı.

İsveç'te Erdoğan'ın kuklasının ayaklarından asılması ve yakılması hakkında İsveç savcılığının soruşturmaya gerek yok, diye karar vermesi NATO üyeliği konusunda gerilimi artırıyor. Türkiye cumhurbaşkanının kim olduğundan bağımsız olarak kuklasının yakılması Türkiye halkına yönelik bir tehdit olarak anlaşılmalı ve protesto edilmelidir.

Türkiye en azından F16'ların kesin olarak verilmesini sağlamadan NATO üyeliği konusundaki vetosunu kaldırmayacaktır.

UKRAYNA'DA HELİKOPTER DÜŞTÜ

Ukrayna'da 18 Ocakta meydana gelen helikopter kazasında İçişleri Bakanı, yardımcısı ve genel sekreteri dahil 10 ya da 18 kişinin hayatını kaybettiği haberleri geldi. Yaşananın kaza mı olduğu, yoksa vurulup mu düştüğü ya da sabotaja mı uğradığı yönünde net bir bilgi yok. Rusya konuyla ilgili açıklama yapmadı.

BİDEN BELGELERİ

Biden'in evinde ve ofisinde gizli belgeler bulunmuştu, bunlara yenileri de eklendi. Belgeler Biden'in başkan yardımcısı olduğu döneme ait. Benzer şekilde Trump'ın evinde bulunan belgeler nedeniyle büyük bir medya kampanyası başlatılmıştı. Ama Biden konusunda medya sakin. Trump da kendisinin eleştirilmesini anımsatarak Biden'e çatıyor. Bu gelişmeler aynı zamanda Trump'ın devlet içinde belli bir desteği koruduğunu da gösteriyor.

İSRAİL'DE PROTESTOLAR

Netanyahu hükûmetine karşı büyük gösteriler yapıldı. Başkentteki mitingin katılımcıları 80 bin kişiye ulaştı. Protestoların sebebi Netanyahu'nun yargıyı tam denetime alma çabası. Netanyahu, yüksek yargıyı tamamen meclis çoğunluğuna dayanarak belirlemeye çalışan bir düzenleme yapmak istedi. Kendisi hakkındaki etkili yolsuzluk soruşturmalarını kapatmaya çalıştığı düşünülüyor. İsrail'de halkın tepkisi aşırı sağcı hükûmeti zorlamaya başladı.